

SPEERPUNT 5: GEZONDHEID EN VEILIGHEID

Een gemeente is pas echt gezond als ze ook veilig is. En dat reikt ver: van valveilige woningen en stoepen over veilig verkeer tot het voorkomen van overlast door alcohol en drugsmisbruik. Als burgers zich veilig voelen, verbetert hun welzijn. Tegelijk gaat de sociale samenhang erop vooruit en het buurtgevoel wordt versterkt. Veilige wijken ontstaan enkel wanneer preventie en handhaving optimaal op elkaar afgestemd zijn, doordacht en op lange termijn.

Sprekende cijfers:

33%

Van alle 65-plussers valt 1 op de 3 minstens eenmaal per jaar. Door goede informatie en samenwerking met de thuiszorgdiensten, dienstencentra en woonzorgcentra kunt u ongevallen voorkomen²³.

9.381

In 2016 werden er 9.381 letselongevallen met fietsers geteld, een stijging met 3% t.o.v. 2015²⁴.

13,5%

Van alle inwoners in de 13 Vlaamse centrumsteden geeft 13,5% aan zich onveilig te voelen in zijn of haar stad²⁵.

33%

1 op 3 vrouwen kreeg in 2014 te maken met seksuele intimidatie²⁶.

11.136

Dit is het aantal feiten dat de politie in 2015 registreerde in het Vlaams gewest inzake openbare dronkenschap, kwesties over het sluitingsuur van horecazaken, geheime stokerijen en het schenken van alcohol aan dronken personen¹⁸.

01

Hoe brengt u dit speerpunt in uw gemeente concreet tot leven?

Er zijn 101 manieren om van uw gemeente een meer veilige en gezonde plek te maken waar het fijn vertoeven is. Wij selecteerden alvast enkele grote en kleine ideeën die u aardig op weg zetten. We maakten een onderscheid tussen acties die geïnitieerd kunnen worden vanuit het beleidsdomein gezondheid en welzijn en acties die komen vanuit andere beleidsdomeinen en een positieve impact hebben op de gezondheid. Dit is 'health in all policies' in de praktijk. Uw logo kan u adviseren en ondersteunen bij uw acties rond preventieve gezondheidszorg en/of doorverwijzen naar de juiste thematische organisaties. Voor advies en uitwerking van acties die behoren tot andere beleidsdomeinen (in het kader van Health in all Policies) kan uw Logo u gericht doorverwijzen naar en in contact brengen met organisaties uit die betreffende beleidsdomeinen.

Acties rond preventie en gezondheid die u kunt aanbevelen

De gemeente stimuleert eigenaars van fuifzalen en clubs en organisatoren van evenementen om in te stappen in het **Quality Nights of Feest Wijzer project**.

De gemeente sensibiliseert ouderen, mantelzorgers en professionele hulpverleners over het belang van **valvrije woningen**.

De gemeente werkt met het project BOEBS (**Blijf Op Eigen Benen Staan**) aan een valvrije gemeente.

De gemeente voorziet in samenwerking met gespecialiseerde centra een vorming voor politieambtenaren zodat ze adequaat leren omgaan met gevallen van **seksuele intimidatie**.

Acties in het kader van 'health in all policies' die tevens de gezondheid bevorderen

De gemeente hanteert een **preventieve aanpak** om **onveiligheidsgevoelens, overlast en criminaliteit** die gepaard gaan met alcohol en andere drugs te doen dalen. Denk daarbij bijvoorbeeld aan strikt toezicht op uitbatingsvergunningen en plaatsverboden voor veroorzakers van overlast.

De gemeente, de lokale politie en justitie werken samen met elektriciteitsbedrijven en huisvestingsmaatschappijen in de strijd tegen **illegale cannabisteelt**.

De gemeente voorziet voldoende **onderhoud van de publieke ruimte**, met bijzondere aandacht voor de problematiek van het **sluikstorten**.

De gemeente voorziet met **een lichtplan extra monitoring** op plaatsen met een verhoogd risico op gebruik en misbruik van alcohol en drugs.

De gemeente brengt **gevaarlijke verkeerspunten duidelijk in kaart** om ze systematisch te kunnen aanpakken.

De lokale politie verhoogt het aantal **controles op rijden onder invloed** en communiceert hierover openlijk naar de burger.

De gemeentelijke jeugddienst bedeeft bij elk concert in het jeugdhuis of in open lucht **oordopjes**.

De gemeente voorziet **extra vorming voor de politie** om effectief tussen te komen in geval van geweld in het gezin ten gevolge van alcohol- of druggebruik.

De gemeente verhoogt de algemene verkeersveiligheid door naast veilige fietsinfrastructuur een subsidie te voorzien om het **dragen van fluohesjes** te stimuleren.

02 Inspirerende voorbeelden

Meer dan 275 Vlaamse en Brusselse gemeenten zitten al op het goede spoor: zij werken volgens de principes van een Gezonde Gemeente aan meer gelijke gezondheidskansen in een gezonde omgeving voor iedereen. Volgende initiatieven kunnen een bron van inspiratie zijn om van uw eigen gemeente een gezondere en veiligere plek te maken om te vertoeven.

“ **We hebben sinds vorig jaar een alcoholplan in ons dienstencentrum en krijgen hierop, verrassend genoeg, zeer positieve reacties van onze bezoekers.** ”

“ **Onze senioren vertellen mij zeer blij te zijn met die bijkomende verlichting en effen wandelpaden in ons park.** ”

- [Feest Wijzer in Overpelt](#)
- [Schoolroutekaart in Lovendegem](#)
- [Blijf op eigen binnen staan in Olen](#)
- [Het Quality Nights Charter van Reggae Geel en Oostende Beach](#)
- [Campagne 'Stop seksuele intimidatie' in Antwerpen](#)
- [Therapeutisch consult van CAD Limburg](#)
- [Het drugsactieplan van Geraardsbergen](#)

03 Meer leesvoer

Wilt u meer te weten komen over hoe u van uw gemeente een nog veiligere plek maakt? Raadpleeg dan onderstaande publicaties, boeken en websites die wij speciaal voor u selecteerden.

- [VAD \(2016\). Omdat iedereen erbij wint. Samen voor een lokaal alcohol- en drugbeleid](#)
- [IVGM \(2015\) Het nationaal actieplan ter bestrijding van alle vormen van gendergerelateerd geweld 2015-2019](#)
- [BIVV \(2016\) De verkeersveiligheidsbarometer](#)
- [Domus Medica \(2015\) Praktijkinstrumenten val- en fractuurpreventie](#)
- [VIGeZ \(2016\) Blijf op Eigen Benen Staan: een gemeenschapsproject om vallen te voorkomen in de gemeente](#)
- [VAD \(2017\) Een alcoholbeleid in het lokaal dienstencentrum](#)
- [VVSG \(2016\) Wegwijs in lokale handhaving](#)

In samenwerking met ondertekende organisaties

- CM - Christelijke Mutualiteit
- CvKO - Centrum voor Kankeropsporing
- De Sleutel
- Domus Medica
- Eetexpert
- Expertisecentrum Val- en fractuurpreventie
- Liberale Mutualiteit
- Neutraal Ziekenfonds Vlaanderen
- Sensoa
- Socialistische Mutualiteiten
- VAD - Vereniging voor Alcohol- en andere Drugproblemen
- Vlaamse Logo's
- Vlaamse Wetenschappelijke Vereniging voor Jeugdgezondheidszorg vzw
- Vlaanderen Landsbond van Onafhankelijke Ziekenfondsen
- VLESP - Vlaams Expertisecentrum Suïcidepreventie
- VNZ - Vlaams en Neutraal Ziekenfonds
- VW - Vereniging van Wijkgezondheidscentra
- Gezonde Gemeente

Meer info over deze campagne op: www.partijgezondgemeente.be en www.gezondegemeente.be

Contact: gezondegemeente@gezondleven.be of T 02/422 49 49

Twitter mee en deel uw acties en ideeën met #VKgezond18 en @GezondeGemeente

Voetnoten

¹⁸ Mόbius, D., & De Donder, E. (2016). Factsheet Alcohol. Retrieved from Brussel: <http://www.vad.be/materialen/detail/factsheet-alcohol>

²³ Expertisecentrum Val- en fractuurpreventie Vlaanderen. Valpreventie: Algemeen: Cijfers en feiten. Retrieved from <http://www.valpreventie.be/algemeen/Cijfersenfeiten.aspx>

²⁴ Belgisch Instituut voor de Verkeersveiligheid. (2017). Verkeersveiligheidsbarometer Het jaar 2016. Retrieved from <http://www.vias.be/nl/onderzoek/verkeersveiligheidsbarometer>

²⁵ Stadsmonitor Vlaanderen. (2014). Algemeen onveiligheidsgevoel. Retrieved from <http://stadsmonitor.vlaanderen.be/algemeen-onveiligheidsgevoel>

²⁶ FRA – Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten. (2014). Geweld tegen vrouwen: een Europese enquête: resultaten in het kort. Retrieved from <http://fra.europa.eu/en/publication/2014/violence-against-women-eu-wide-survey-results-glance>

PGG is fictief en verwijst niet naar een bestaande politieke partij. Met dit initiatief willen de partners uit de preventiesector het belang van een lokaal preventief gezondheidsbeleid benadrukken nu en in de toekomst. Deze partners zijn terug te vinden op www.partijgezondgemeente.be.